

стабілізації оперативної обстановки, несення сумісної служби під час масових заходів тощо.

Війна безупинно формує дегуманізований погляд на порушення прав та свобод людини, зменшує толерантність до випадків насилля, підвищує терпимість до злочинів. Проте незалежно від цих похідних основним заданням органів Національної поліції є негайне реагування на злочини, протидія, фіксація та розслідування таких, превентивна діяльність, завдяки якій ми обов'язково прийдемо до створення необхідних умов для того, аби кожен громадянин міг жити зі знанням, що його життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека дійсно визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, і нам, як представникам органу виконавчої влади, треба приділяти прицільну увагу вищезгаданим заходам, які й допоможуть забезпечити гідні умови для реалізації прав та основних свобод людини та громадянина.

1. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12 травня 2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

2. Конституція України від 28.06.1996. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

УДК 351.74+342.78

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/434-435

Микола ДРОК

викладач циклу спеціальних дисциплін
ННІ заочного навчання
та підвищення кваліфікації
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ВЕКТОРИ ДІЯЛЬНОСТІ ГРУП ПРЕВЕНТИВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

З метою встановлення партнерських відносин з населенням, здійснюючи одне з основних завдань поліції – надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги, у складі Національної поліції з 2017 року виконують свої завдання групи превентивної комунікації. Роль таких груп особливо важлива під час надзвичайних ситуацій, зокрема і під час збройного конфлікту на території України. Поліцейські, які входять до складу таких груп, перебувають всередині надзвичайної ситуації та діють відповідно до заздалегідь розроблених алгоритмів та обставин, що динамічно розвиваються.

Варто відзначити, що діяльність груп превентивної комунікації в умовах дії воєнного стану в Україні є найбільш ефективною під час:

– здійснення заходів з добровільної або примусової евакуації населення з територій, які є зонами активних бойових дій, окупованих територій тощо. У таких обставинах навички спілкування поліцейських, які входять до складу зазначених груп, є ефективними, адже знання психології, особливо психології мас, допомагають уникнути конфліктних ситуацій, масових заворушень, організувати та спрямувати скупчення людей. Вважаємо, що у перші місяці війни під час масової евакуації людей на вокзалах, шляхах сполучення діяльність таких груп допомогла б уникнути тих порушень публічного порядку, які відбувалися, а також уникнути тієї кількості постраждалих, які отримали тілесні ушкодження, та інших негативних наслідків;

– прийняття громадою внутрішньо переміщених осіб, а також під час роботи з внутрішньо переміщеними особами. По-перше, внутрішньо переміщені особи – це особи, які опинилися в складних життєвих обставинах, а тому можуть бути психологічно нестабільними, неспроможними попіклуватися про себе або членів своєї родини. Такі особи потребують сторонньої підтримки. По-друге, приїзд до громади великої кількості внутрішньо переміщених осіб може спровокувати порушення публічного порядку, потребує оперативного застосування заходів з боку місцевої влади. Надання допомоги внутрішньо переміщеним особам з боку груп превентивної комунікації за таких обставин мінімізує негативні наслідки події;

– надання допомоги постраждалим від бойових дій, у тому числі під час ліквідації наслідків влучань російської армії по цивільним об'єктам, які знаходяться на території України.

Традиційно під час ліквідації наслідків ракетних ударів рф по цивільним об'єктам України органи місцевої влади спільно з громадськістю організовують пункти (штаби) допомоги постраждалим від ракетного удару, куди можуть звернутися потерпілі особи. Такі особи перебувають у стані стресу, який може проявлятися у різних формах, як-от: ступор, розгубленість, істерика, активні дії тощо. Робота груп превентивної комунікації сприяє наданню допомоги таким особам завдяки навичкам спілкування, знанням з психології та права, раніше набутому досвіду. Іноді таким особам просто треба зрозуміти ситуацію, в якій вони опинилися, та алгоритм подальших дій. Навчені поліцейські сприяють попередженню та припиненню конфліктів, порушень публічного порядку, фактів мародерства тощо. Вони є ланцюгом між особами, які постраждали внаслідок бойових дій рф, та місцевими органами влади, поліцією, Збройними Силами України, волонтерами та іншими представниками громади.

Проведений нами аналіз діяльності груп превентивної комунікації під час дії воєнного стану дозволяє виділити основні вектори такої роботи:

1. Забезпечення охорони публічного порядку;
2. Інформаційна підтримка громади та внутрішньо переміщених осіб;
3. Надання першої психологічної (виконання ролі активного слухача, промовляння та роз'яснення ситуації, що відбувається, тощо) та юридичної допомоги (пошук правових шляхів розв'язання проблем, надання алгоритму дій для вирішення юридичних питань тощо) постраждалим від збройного конфлікту, тобто здійснення підтримки людей у критичних ситуаціях, які настали внаслідок збройного конфлікту;
4. Деескалація конфліктів;
5. Надання гуманітарної допомоги;
6. Взаємодія з іншими підрозділами Національної поліції, Збройних Сил України, комунальними службами, волонтерами, громадськими організаціями та іншими представниками державної влади та громади.

Підсумовуючи, варто відзначити ключову роль груп превентивної комунікації під час дії воєнного стану, що полягає у наданні допомоги особам, які опинилися у надзвичайній ситуації, шляхом налагодження взаємодії та довіри між ними та представниками державної влади. Аналіз публічної інформації не дозволяє зробити висновки про результативність діяльності груп превентивної комунікації. Однак маємо констатувати необхідність більш ефективного залучення таких груп до тих подій, які відбуваються в громадах в умовах дії воєнного стану, забезпечення розвитку переговорних навичок поліцейських, які входять до складу груп превентивної комунікації, щодо спілкування з особами, які здійснюють протиправні дії, пов'язані зі збройним конфліктом в Україні (захоплення заручників, колобараційна, підривна, зрадницька діяльність тощо).

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.

УДК 343.85+342.77

DOI: 10.31733/15-03-2024/1/435-437

Євген ЄДАМЕНКО

викладач кафедри
загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ

Сьогодні фахівці стверджують, що в суспільстві лише актуалізувалась проблематика вчинення домашнього насильства, а тому забезпечення безпеки та захисту прав потерпілих вимагає особливої уваги до причин та умов, які сприяють насильству в родині.

Даний аспект потребує комплексного підходу, включаючи розробку стратегій соціально-економічного розвитку, удосконалення законодавства та активну участь громадськості. У цьому контексті важливо розглядати взаємодію різних сфер суспільства для